

دانشگاه علوم پزشکی شیراز
بیمارستان جوادلائمه خرامه

عنوان	ماموگرافی پستان
تهیه کننده	فاطمه زارع کارشناس مامایی
سال تهیه	بهار ۱۴۰۱
تائید کننده	دکتر آرزو نیاکان متخصص زنان
منبع	نواک ۲۰۲۰

ماموگرافی پستان

- ماموگرافی بعنوان تنها تست تشخیصی برای بیماران علامتدار با محدودیت هایی همراه است. حساسیت ماموگرافی در تشخیص توده های پستان ۸۰ تا ۸۵ درصد است. در بیماران جوان تر، حساسیت تست کمتر است.
- ماموگرافی قبل از عمل جراحی با یا بدون سونوگرافی برای تمام بیماران داوطلب عمل جراحی به دلیل توده های بدخیم پستان انجام می شود ولی ماموگرافی به عنوان غربالگری برای خانم های زیر ۳۵ سال توصیه نمی شود.

در حال حاضر ماموگرافی جایگاه مهمی در تشخیص زودرس سرطان پستان دارد و به دو منظور انجام می شود:

- **ماموگرافی غربالگری:** به معنی بررسی پستان با اشعه X در یک خانم بدون علامت است. هدف از این رادیوگرافی کشف توده های سرطان قبل از رسیدن به اندازه قابل لمس است. تشخیص زودرس توده های بدخیم درمان سبب افزایش شانس زنده ماندن بیمار کاهش هزینه های درمان و کاهش اقدامات لازم درمانی می گردد. در حال

حاضر طبق مطالعات ماموگرافی غربالگری در سن ۶۰-۵۰ سالگی می تواند سبب کاهش مورتالیتی زنان این گروه سنی شود.

- **ماموگرافی تشخیصی:** به منظور ارزیابی بیشتر پستان در خانم هایی که با یکی از علائم مشکوک به سرطان پستان مانند توده، ترشح و تغییرات پوستی پستان مراجعه می کنند، ارائه می گردد.

- معمولاً در ماموگرافی تشخیصی تعداد کلیشه ها بیشتر و بررسی دقیق تر و طولانی تر است. گاهی برای تشخیص بهتر، گرافی های با بزرگنمایی بیشتر، از ناحیه مشکوک تهیه می شود.

- ماموگرافی در خانم های بالای ۴۰ سال توصیه می شود زیرا بافت پستان خانم های جوان تراکم بیشتری دارد و در ماموگرافی تصویر قابل تشخیصی ایجاد نمی کند. (افزایش نقاط دانسیته)

- میزان اشعه ماموگرافی کم و این روش ایمن است و انجام آن با توجه به مزایای این روش در تشخیص زودرس سرطان توصیه می شود.

- در کسانی که بطور منظم سالیانه ماموگرافی انجام می دهند میزان مورتالیتی سرطان پستان ۳۰ تا ۶۰ درصد کاهش می یابد.

- حدود ۱۰ درصد موارد نیاز به تکرار ماموگرافی است و تنها ۸ تا ۱۰ درصد این تعداد نیاز به بیوپسی دارند و ۸۰ درصد این بیوپسی ها سرطان نیستند.

- استاندارد گزارش ماموگرافی بر اساس سیستم گزارش دهی BIRADS می باشد.

کنترل اندیکاسیون

- بیماران باردار به دلیل احتمال خطر آسیب به جنین
- بیماران زیر ۲۵ سال

زمان انجام ماموگرافی

- از سن ۴۰ سالگی بایستی زنان برای انجام ماموگرافی پیگیری و ارجاع گردند. در سن ۴۰ سالگی یک ماموگرافی پایه انجام و در صورت نبود مشکل، به فاصله هر دو سال تکرار می شود. در صورت وجود خطر، ماموگرافی سالانه بایستی تکرار شود.

- در صورت ابتلا یکی از نزدیکان درجه یک خانواده به سرطان پستان، انجام ماموگرافی از ۵ سال زودتر توصیه می شود خصوصاً در صورتی که ابتلا در اقوام، پایین تر از سن ۴۰ بوده باشد بایستی شروع شود.

- پس از ۶۹ سالگی نیازی به غربالگری نیست زیرا در سنین بالا رشد تومور بسیار کند است و تفاوتی در بقایای عمر بین توده هایی که با خودآزمایی پستان تشخیص داده می شود و توده هایی که با ماموگرافی تشخیص داده می شود وجود ندارد.

- ماموگرافی در سنین ۵۰ تا ۶۰ سال با کاهش واضحی در مرگ و میر زنان بدلیل سرطان پستان همراه است. بنابراین پیگیری این گروه سنی از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

- در سنین زیر ۴۰ سال روش ترجیحی بررسی پستان در صورت شک بالینی، سونوگرافی است.

انجام پروسیجر و نکات

- روش کار را برای بیمار توضیح دهید.

- به بیمار بگویید در هنگام فشردن پستان تا حدی احساس ناراحتی می کند.

- به بیمار بگویید که نیازی به ناشتایی بودن نیست.

- به بیمار بگویید محل هر نشانه یا برآمدگی را که احساس کرده است نشان دهد.

- بهترین زمان برای انجام ماموگرافی ۸-۴ روز پس از شروع قاعدگی است.

- به بیمار بگویید در روز انجام ماموگرافی نباید از مواد خوشبو کننده، پودر یا کرم زیر بغل استفاده کرد این ترکیبات کیفیت کلیشه ها را در صورتی که روی پوست قرار بگیرند پایین می آورد.

